

Саветодавна комисија за људска права

ТСС зграда Д-12, седиште мисије УНМИК-а, Приштина, Косово, електронска пошта hrar-unmik@un.org, телефон +381 (0)38 504 604 локал 5182

ОДЛУКА

Датум усвајања: 16. март 2012. године

Предмет бр. 41/08

Драгиша БУРАШКОВИЋ

против

УНМИК-а

Саветодавна комисија за људска права, на заседању одржаном 16. марта 2012. године уз присуство следећих чланова:

г. Пола ЛЕМЕНСА, председавајућег
гђе Кристин ЧИНКИН

Уз помоћ

г. Андреја АНТОНОВА, извршног службеника

Након што је забележила повлачење г. Марека НОВИЦКОГ са заседања на предмету у складу са правилем 12 Пословника,

Узевши у обзир изнад поменуту жалбу, уложену сагласно члану 1.2 Уредбе УНМИК-а бр. 2006/12, од 23. марта 2006. године о оснивању Саветодавне комисије за људска права,

Након већања, одлучила је следеће:

I. ПОСТУПАК ПРЕД КОМИСИЈОМ

1. Жалба је уложена 11. септембра 2008. године и уписана је 20. октобра 2008. године.
2. Дана 22. јула 2009. године, Комисија је затражила од жалиоца да достави додатне информације. Жалилац је одговорио у писму датираном на 17. август 2009. године.
3. Дана 2 фебруара 2010. године, жалба је прослеђена Специјалном представнику Генералног секретара (СПГС) како би се добиле примедбе на прихватљивост жалбе. СПГС је одговорио 15. марта 2010. године.

4. Дана 2. априла 2010. године, Комисија је проследила жалиоцу примедбе УНМИК-а на прихватљивост жалбе, позивајући га да достави своје коментаре. Жалиочев одговор је примљен 23. јуна 2010. године.

II. ЧИЊЕНИЦЕ

5. Жалилац је становник Косова који је напустио Косово јуна 1999. године из безбедносних разлога и који тренутно живи у Црној Гори. Власник је два поседа у Пећи на Косову: стана и малог дворишта који се налазе на адреси 124 Бора Вукмировића/Сердара Јанка Вукотића 124 (први посед) и куће и плаца у Београдској улици бр. 4 (други посед).
6. Крајем 2003. године, жалилац је сазнао да је велики део његових поседа на Косову оштећен, опљачкан и узурпиран. Касније је такође открио да је над његовим другим поседом извршена експропријација од стране Општине Пећ и да је јавни пут изграђен преко њега.

A. Активности у вези са првим поседом

Поступак пред Дирекцијом за стамбена и имовинска питања

7. Године 2004, жалилац је поднео захтев Дирекцији за стамбена и имовинска питања (ДСИП) за повраћај власништва над првим поседом. Одлуком од 27. августа 2004. године, Комисија за стамбене и имовинске захтеве (КСИЗ) потврдила је жалиочева права над тим поседом. У накнадном поступку ДСИП-а, станари су исељени из предметног поседа.
8. Марта 2006. године, жалилац је посетио овај посед по први пут од 1999. године. Сазнао је да се у већи део поседа уселио С.К, који је такође започео грађевинске радове на објекту и у дворишту. Жалилац је након тога затражио да ДСИП стави тај посед под своју управу.
9. Писмом датираним на 21. јун 2006. године, ДСИП је обавестио жалиоца да није у могућности да стави имовину под своју управу, јер је откривено да је имовина веома оштећена. У истом писму, у складу са својом уобичајеном праксом, ДСИП је обавестио жалиоца о својој спремности да му помогне, достављањем неопходне документације, уколико он одлучи да покрене грађански или кривични поступак за надокнаду материјалног губитка изазваног оштећењем или уништењем његове имовине.
10. Дана 9. августа 2006. године, жалилац је затражио од ДСИП-а да поново испита стање његовог поседа и да преиспита своју одлуку да не стави посед под своју управу. Дана 14. септембра 2006. године, ДСИП је одговорио поновним слањем свог писма од 21. јуна 2006. године, одбацивши тиме његов захтев за поновно разматрање.
11. Жалилац тврди да је поново посетио посед фебруара 2008. године, али да га је брат С. К. спречио да у њега уђе.

Поступак пред Косовском агенцијом за имовину

12. Дана 18. јуна 2008. године, жалилац је послао писмо Косовској агенцији за имовину (КАИ), наследници обавеза ДСИП-а/КСИЗ-а, у коме је поменуо своје потешкоће у остваривању ефикасног спровођења одлука КСИЗ-а у вези са његовим поседом и у добијању одлуке Општинског суда у Пећи у погледу његовог захтева за надокнаду штете (о овом делу прочитајте доле у тексту у §§ 14-18).
13. У писму датираним на 18. јул 2008. године, КАИ је навео да је одлука КСИЗ-а од 27. августа 2004. године исправно спроведена, да КАИ више није овлашћен нити одговоран за заштиту имовине и да није надлежан да разматра захтеве за надокнаду штете. КАИ је такође обавестио жалиоца да се може жалити Судском савету Косова (ССК) у вези са изостанком реаговања Општинског суда.

Поступак пред Општинским судом

14. Дана 8. јуна 2004. године, жалилац је поднео захтев Општинском суду у Пећи против Општине Пећ и Привремених институција самоуправе на Косову (ПИС), у коме тражи надокнаду штете изазване уништењем целокупне покретне имовине у његовом стану. Захтев је уписан од стране Суда 13. децембра 2004. године.
15. Ова тужба припада групи од приближно 17.000 захтева за надокнаду штете, од којих су већину поднели косовски Срби који су 1999. године напустили своје домове на Косову због непријатељске агресије и чија је имовина касније била оштећена или уништена. Са циљем да задовоље законски петогодишњи рок за предају грађанских захтева за надокнаду штете, ови подносиоци захтева су поднели своје захтеве косовским судовима у отприлике исто време током друге половине 2004. године. Захтеви су генерално били управљени против УНМИК-а, КФОР-а, ПИС-а и, у већини случајева, релевантне општине (видети мишљење Саветодавне комисије за људска права [ХРАП], *Милогорић и остали*, предмети бр. 38/08 и остали од 24. марта 2010, § 1; за правну основу по којој су подносиоци засновали свој захтев, видети исто мишљење, § 5).
16. У вези са овим предметима, директор Одељења правде (ОП) при УНМИК-у послао је 26. августа 2004. године писмо председницима свих општинских и окружних судова и председнику Врховног суда Косова, у коме помиње да је поднето „преко 14.000“ таквих захтева. Указао је на „проблеме које ће судови имати због тако великог прилива захтева“ и замолио је да „се не заказују [такви] предмети док не будемо заједно одлучили како најбоље да их решимо“ (за пуни текст писма видети мишљење о предмету *Милогорић и остали*, наведеном горе у § 15, под § 6).
17. ОП је 15. новембра 2005. године позвао косовске судове да почну обраду захтева у вези са штетом коју су нанела идентификована физичка лица, као и штетом учињеном након октобра 2000. године, имајући у виду да „препреке ефикасном решавању ових случајева“ више не постоје. Захтеви који се тичу догађаја пре октобра 2000. године нису обухваћени овим писмом.
18. Пошто није чуо ништа у вези са својим захтевом, жалилац је 14. августа 2008. године послао писмо Општинском суду у Пећи, тражећи од Суда да предузме кораке за решавање његовог захтева. Суд је примио овај поднесак 5. септембра 2008. године. Жалилац тврди да Суд није донео никакву одлуку у вези са овом тужбом.

Жалба Судском савету Косова

19. Дана 12. августа 2008. године, жалилац се жалио ССК-у на то што није добио никакав одговор Општинског суда у Пећи у вези са његовим захтевом за надокнаду штете начињене његовој имовини. Жалилац наводи да никада није добио одговор ССК-а у вези са том жалбом.

В. Радње у вези са другим поседом

Поступак пред ДСИП-ом/КАИ

20. Жалилац обавештава Комисију да је његов други посед потпуно уништен након његовог одласка са Косова јуна 1999. године. Жалилац је ипак поднео захтев ДСИП-у. Одлуком од 22. октобра 2004. године, КСИЗ је потврдио да „на дан уништења идентификованог стамбеног објекта, подносилац захтева је ... испуњавао критеријуме за налог за повраћај власништва ... у вези са овим објектом“.

Поступак пред Општинским судом

21. Дана 20. маја 2004. године, жалилац је поднео захтев Општинском суду у Пећи против Општине Пећ и Привремених институција самоуправе на Косову (ПИС), у коме тражи надокнаду штете изазване уништењем куће, покретне имовине и професионалних алатки у кући. Суд је уписао овај захтев 9. јуна 2004. године. Жалилац наводи да од овог Суда до сада није примио никакав одговор. Овај захтев је сличан захтеву за надокнаду штете поднетом у вези са првим поседом и такође спада у категорију 17.000 захтева за надокнаду штете који су описани изнад (видети §§ 14-17).

Жалба Судском савету Косова

22. Изостанак било каквог одговора од стране Општинског суда у Пећи у вези са захтевом за надокнаду штете нанете његовој имовини такође је предмет горенаведене жалбе ССК-у (видети § 19 изнад).

Захтеви пред Општином за накнаду за експропријацију другог поседа

23. Жалилац даље тврди да је 27. марта 2007. године открио да је преко његовог другог поседа изграђен јавни пут. Августа 2008. године, поднео је захтев за надокнаду штете Општини Пећ, Дирекцији за управу и особље. У писму датираном на 9. септембар 2008. године, директор управе Општине одговорио је да жалилац треба да се обрати поводом тог питања општинској канцеларији за имовинска и правна питања, као телу одговорном за експропријације.
24. У писму датираном на 23. септембар 2008. године и послатом канцеларији за имовинска и правна питања Општине Пећ, жалилац је поновио свој захтев за надокнаду штете. Жалилац наводи да никада није добио одговор општинских органа у вези са овим захтевом.

Захтев пред Општинским судом против Општине за накнаду за експропријацију другог поседа

25. Дана 14. августа 2008. године, жалилац је упутио још један захтев Општинском суду у Пећи против Општине Пећ и „Косова – УНМИК-а“, овог пута за надокнаду штете нанете његовој имовини услед експропријације. Суд је уписао овај захтев 5.

септембра 2008. године. Жалилац наводи да од овог Суда није примио никакав одговор.

С. Кривични поступак у вези са оба поседа

26. Дана 14. августа 2008. године, жалилац је поднео кривичну пријаву Општинском јавном тужилаштву (ОЈТ) у Пећи против нелегалног станара у првом поседу и против одговорних службеника у Општини Пећ због нелегалне експропријације другог поседа. ОЈТ је примио пријаву 4. септембра 2008. године.
27. На позив тужиоца, 3. октобра 2008. године, жалилац, као оштећена страна, дао је изјаву. Истог дана је ОЈТ одбацио кривичну пријаву као неосновану, на основу чињенице да у поседу није могуће становање. ОЈТ је обавестио жалиоца о његовом праву да предузме даље поступке као супсидијарни тужилац, сходно члану 62(1) Привременог закона о кривичном поступку Косова (ПЗКПК).
28. Жалилац обавештава Комисију да је 14. октобра 2008. године, као супсидијарни тужилац, покренуо оптужницу против нелегалног станара у првом поседу пред Општинским судом у Пећи. Жалилац тврди да од тада није контактиран од стране Суда у вези са овом оптужницом.

Д. Престанак одговорности УНМИК-а у вези са правосуђем на Косову

29. Дана 9. децембра 2008. године, одговорности УНМИК-а у области полиције и правосуђа на Косову су престале, а мисија владавине права Европске уније на Косову (ЕУЛЕКС) преузела је пуну оперативну контролу у области владавине права, након саопштења председника Савета безбедности Уједињених нација, 26. новембра 2008. године (S/PRST/2008/44), којим се поздравља даље ангажовање Европске уније на Косову.

Ш. ЖАЛБА

30. Жалилац наводи да ДСИП, касније КАИ, није спровео одлуку КСИЗ-а у вези са његовим првим поседом, чиме је био спречен да поврати власништво над овим поседом. Он се позива на кршење свог права на спровођење одлуке, загарантованог чланом 6 § 1 Европске конвенције о људским правима (ЕКЉП), као и права на заштиту имовине, загарантованог чланом 1 Протокола бр. 1 ЕКЉП.
31. Жалилац се такође жали на то да су општински органи прекршили његово право на заштиту имовине, загарантовано чланом 1 Протокола бр. 1 ЕКЉП, тиме што нису донели одлуку о његовом захтеву за надокнаду штете за његов други посед, који је био коришћен за општинске потребе.
32. Такође, жалилац се жали на то што је Општински суд у Пећи обуставио поступак у вези са различитим захтевима за надокнаду штете изазване уништењем његове имовине и на то што ови поступци нису завршени у разумном року, чиме је прекршено његово право на судско решење спорова, у разумном року, загарантовано чланом 6 § 1, као и његово право на ефикасан правни лек, загарантовано чланом 13 ЕКЉП.
33. Жалилац се такође жали на то што Општински суд у Пећи није одговорио на кривичне пријаве против појединаца осумњичених за изазивање штете на његовом

другом поседу (видети § 28 изнад), чиме је прекршено његово право на суд, загарантовано чланом 6 § 1 ЕКЉП.

IV. ПРАВО

34. Пре него што почне да разматра меритум предмета, Комисија мора прво да одлучи да ли да прихвати предмет, узимајући у обзир критеријуме прихватљивости из чланова 1, 2 и 3 Уредбе УНМИК-а бр. 2006/12 од 23. марта 2006. године о оснивању Саветодавне комисије за људска права.

а. Поступак ДСИП-а/КАИ за спровођење одлуке КСИЗ-а у вези са првим поседом

35. Овај део жалбе односи се на пропуст ДСИП-а/КАИ да ефикасно спроведе одлуку КСИЗ-а од 27. августа 2004. године (видети § 7 изнад). Комисија напомиње да су одлуком КСИЗ-а жалиоцу враћена власничка права и да је исељавање станара из имовине извршено акцијом ДСИП-а, чиме је одлука ефикасно спроведена. Од тренутка исељавања, предмет жалиоца пред ДСИП-ом сматрао се закљученим.

36. Накнадни захтев жалиоца да ДСИП стави имовину под своју управу не представља наставак напора да се спроведе горенаведена одлука КСИЗ-а, већ посебан поступак. Комисија напомиње да су провибитни захтев и захтев за поновно разматрање одбачени од стране ДСИП-а. Жалилац је прописно обавештен о овим одлукама (видети §§ 9-10 изнад) и информисан да може покренути поступак за надокнаду штете или кривични поступак пред надлежним органима. Комисија такође напомиње да жалилац и јесте покренуо те поступке, као што је био обавештен, тако што је покренуо кривични поступак у ОЈТ-у у Пећи (видети §§ 26-28 изнад).

37. Комисија стога закључује да је овај део жалбе непоткрепљен доказима и да је зато очигледно неоснован.

б. Захтеви за надокнаду штете пред Општинским судом у Пећи у вези са оба поседа

38. Комисија је мишљења да, будући да жалилац указује на кршење чланова 6 § 1 и 13 ЕКЉП, он у ствари подноси две жалбе (видети: приступ усвојен у случају *Милогорић*, бр. 38/08, одлука Саветодавне комисије за људска права [ХРАП] од 22. маја 2009. године; упоредити са случајем *Аћимовић против Хрватске*, бр. 48776/99, одлука Европског суда за људска права (ЕСЉП) од 30. маја 2000; случај *Кутвић против Хрватске*, бр. 48778/99, одлука ЕСЉП од 11. јула 2000. године).

39. С једне стране, он се жали поводом чињенице да, услед наложене обуставе поступака у надлежним судовима, није био у могућности да добије одлуку у вези са својим захтевом за одштету за уништену имовину. Комисија је мишљења да ова жалба може да покрене питање права жалиоца на приступ суду сходно члану 6 § 1 ЕКЉП као и његовог права на ефикасни правни лек сходно члану 13 ЕКЉП.

40. С друге стране, жалилац се жали на дужину трајања поступка пред надлежним судовима, с обзиром на чињеницу да поступак који је започет августа 2004. године још увек није завршен. Ова жалба би могла да покрене питање његовог права на правосудну одлуку у разумном временском року, у смислу члана 6 § 1 ЕКЉП.

41. Комисија даље подсећа на своју одлуку у случају *Милогорић* да жалбе сходно члановима 6 § 1 и 13 ЕКЉП покрећу озбиљна чињенична и правна питања, чије би

разређење требало да зависи од процене меритума. Према томе, Комисија закључује да ове жалбе нису очигледно неосноване у смислу члана 3.3 Уредбе УНМИК-а бр. 2006/12 (случај *Милогорић*, наведен изнад у § 39, при § 18; случај *Лалић и остали*, бр. 30/08, одлука ХРАП од 23. фебруара 2011, §§ 18-20).

42. Нису установљени други разлози на основу којих би овај део жалбе био проглашен неприхватљивим.

с. Захтев пред Општином Пећ за надокнаду штете изазване експропријацијом у вези са другим поседом

43. Комисија подсећа да је у случају *Краснићи* већ установила да након 15. јуна 2008. године УНМИК више није био у могућности да ефикасно спроводи велику већину својих задатака у својству привремене управе, да СПГС није могао да спроводи извршну власт која му формално и даље припада према резолуцији 1244 Савета безбедности (из 1999. године) и да се УНМИК од тог датума у суштини не може више сматрати одговорним за поступке и пропусте који се приписују косовским органима (случај *Краснићи*, бр. 48/08, одлука ХРАП од 13. септембра 2010. године, § 12-13).

44. Комисија напомиње да је жалилац покренуо све поступке пред Општином после 15. јуна 2008. године. Комисија због тога сматра да ови делови жалбе леже ван њене надлежности *ratione personae*.

д. Захтев против Општине Пећ за надокнаду штете изазване експропријацијом и кривична жалба, оба пред Општинским судом у Пећи у вези са другим поседом

45. Комисија напомиње да је поступак против Општине Пећ за надокнаду штете изазване експропријацијом покренут од стране жалиоца 14. августа 2008. године (видети § 25 изнад) и да су кривичне пријаве поднете пред истим Општинским судом 14. октобра 2008. године (видети § 28 изнад). До 9. децембра 2008. године, када је УНМИК у потпуности предао одговорност за правосуђе на Косову ЕУЛЕКС-у (објашњено у § 29 изнад), ови поступци су и даље били у току, што се чини да је и тренутна ситуација.

46. Комисија закључује да не постоје докази о значајном кашњењу поступка од датума када су захтеви поднети до датума када је престала одговорност УНМИК-а за правосуђе на Косову (видети § 29 изнад).

47. Из тог разлога, Комисија сматра да су ови делови жалбе очигледно неосновани.

Жалба Судском савету Косова

48. Комисија напомиње да је ССК, као независна институција, тело које има превасходно административне, а не судске функције. Као што је Комисија већ напоменула (видети § 43 изнад), УНМИК се не може сматрати одговорним за поступке и пропусте који се могу приписати косовским властима, а који су наводно почињени након 15. јуна 2008. године.

49. Пошто је жалба ССК-у уложена 12. августа 2008. године, жалба у вези са наводним пропустом ССК-а да поступи по тој жалби лежи ван надлежности Комисије *ratione personae*.

ИЗ ОВИХ РАЗЛОГА,

Комисија, једногласно,

- ПРОГЛАШАВА ПРИХВАТЉИВОМ ЖАЛБУ У ВЕЗИ СА ПРАВОМ НА ПРИСТУП СУДСКОЈ ОДЛУЦИ У РАЗУМНОМ ВРЕМЕНСКОМ РОКУ И ПРАВОМ НА ЕФИКАСАН ПРАВНИ ЛЕК (ЧЛАНОВИ 6 § 1 И 13 ЕВРОПСКЕ КОНВЕНЦИЈЕ О ЉУДСКИМ ПРАВИМА), У ПОГЛЕДУ ЗАХТЕВА ПРЕД ОПШТИНСКИМ СУДОМ У ПЕЊИ, ПОДНЕТИХ ДЕЦЕМБРА 2004. И ЈУНА 2004. ГОДИНЕ, ТИМ РЕДОСЛЕДОМ, У ВЕЗИ СА ОБА ПОСЕДА;

- ПРОГЛАШАВА ОСТАТАК ЖАЛБЕ НЕПРИХВАТЉИВИМ.

Андреј АНТОНОВ
Извршни службеник

Пол ЛЕМЕНС
Председавајући